

नव जनचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

प्रणय दिवसको दिन पारेर आगाजी फाउण्डेसन २ जतेबाट प्रदर्शनमा आउने तयारीमा रहेको फिल्म 'दुःखी आत्मा'को टिजर र 'ब्रेकअप कविता'ले चर्चा पाइरहेका पहिलो गीतको रूपमा 'जुनीजुनी मारिलाई' सार्वजनिक गरिएको छ। रोमान्टिक भावको गीतमा केनन क्षेत्री र खना ठाकुरको पारदर्शपूर्ण गायन छ। सार्वजनिक गीतको भिडियोमा फिल्मका मुख्य अभिनेता दयाहाज राई र अभिनेत्री औषध शर्मा चित्रित छन्।

आजको विचार...
स्थानीय... (दुई पैसा)
रसेगप्रसाद लामिछाने

सर्वाधिक हिट फिल्म 'पूर्णबहादुरको सारङ्गी' का अभिनेता हुन, विजय बराल। फिल्मको सफलताले उनी पछिल्लो समय धेरै निर्माता निर्देशकको रोजाइमा पर्दै गएका छन्। उनलाई लिएर फिल्म बनाउन निर्माता निर्देशक लालाचिन्ता छन्। केही समय अगाडि 'लाज शरणाम' को काम सकेका उनी हालै 'जले हराएको बाहुन'मा पनि अनुबन्धित भएका छन्। हिमाल न्यौपानेको निर्देशन रहने फिल्ममा उनी महत्त्वपूर्ण पात्रहरूमा अनुबन्धित भएको चर्चा छ। कलेजी दरबारको टिम छाड्न लागेको बताए।

३० वर्ष ३० अंक १८७ १०८१ माघ १७ गते विहीबार 30 January 2025, Thursday पृष्ठ संख्या 8 मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

भागदौडमा १५ को मृत्यु

(रासस/विन्ध्यना)
प्रयागराज (गोरख), माघ १६/भारतको विश्वको सबैभन्दा ठूलो धार्मिक जमघटमा भएको भागदौडमा कम्तीमा १५ जनाको मृत्यु भएको र धेरै घाइते भएको कम्ब मेला महोत्सवका एक चिकित्सकले बुधवार बताएका छन्। भारतीय धार्मिक उत्सवहरूमा घातक भीडभाड एक कुख्यात विशेषता हो र अकल्पनीय भक्तजनहरूको भीड हुने कम्ब मेलाका बिहानै भएको यो घटना अघि नै दुःखद इतिहास थियो। छ हप्ते यो उत्सव हिन्दू धार्मिक पात्रको सबैभन्दा ठूलो मिलन विन्दु हो र बुधवार पवित्र स्नानको दिनमा लाखौं मानिसको सहभागिता हुने अपेक्षा गरिएको थियो। 'अहिलेसम्म कम्तीमा १५ जनाको मृत्यु भएको छ। अरूको उपचार भइरहेको छ', मिडियासँग बोल्न अधिकार नभएको बताउँदै नाम नखुलाइएका उत्सवस्थलका चिकित्सकले बताए। उद्धार टोलीहरूले तीर्थयात्रीहरूसँग मिलेर कपडा, जुता र अन्य धारिएका सामानहरूले भरिएको स्थलबाट पीडितहरूलाई बोकेर नैजति गरेको देखिएको थियो। प्रहरी अधिकारीहरूले बाक्लो कम्बलले ढाकिएका मृतकहरूको शव स्ट्रेचरमा बोकेर हिंडेको देखिन्थ्यो। दर्जनौं आफन्तहरू दुःखेतास्थलबाट करिब एक किलोमिटर टाढा उत्सवका लागि बनाइएको अस्थायी अस्पतालको ठूलो पालबाहिर चिन्तित भएर समाचारको प्रतीक्षा गरिरहेका थिए। बुधवार उत्सवको सबैभन्दा पवित्र दिनहरू मध्ये एक हो। उत्सवमा भग्ना वस्त्रधारी साधुहरूले लाखौं भक्तजनलाई गङ्गा र यमुना नदीको सङ्गमस्थलमा पाप-मुक्तिका लागि पवित्र स्नान गराउने कार्यक्रम थियो।

उपेक्षित सहिदहरू !

२०६२/०६३ को राजनीतिक परिवर्तनपछि बनेका हरेक सरकारले विभिन्न आन्दोलनका नाममा ज्यान गुमाएकाहरूलाई आफू अनुकूल सहिद घोषणा गर्दा सच्चा सहिद ओभरेलमा परेका छन्। सहिदहरूले जुन कारणले आफ्नो जीवन उत्सर्ग गरे त्यो अहिलेसम्म पूरा हुन सकेको छैन।

रामचन्द्र रायभानी
पाल्पा, माघ १६/दुई पैसा
विभक्ति तारा फरेर नगए, बनौन मुकुट दुई-चार सयुक्त गरेर नगए। यो श्लोक हो स्वर्गीय कवि भूपि शेरचनको। तर आजको अवस्था उनले भनेजस्तो छैन। न देशका लागि महत्त्व नै छैन, न सहिद भएकाहरूप्रति नै श्रद्धाभाव व्यक्त गर्ने अरु कोही छैन। आज सच्चा सहिदलाई नबन्ने सहिदले विस्थापित मात्र होइन गिज्याइरहेको अवस्था छ। देशका लागि हाकाहाकी ज्यान दिने गंगालाल, शुक्रराज, दशरथ र धर्मभक्तजस्ता तर आज खोजेर कहाँ पाउनु ? विगतमा गणतान्त्रिक आन्दोलनमा सहिद भएका, अंगभंग भएका र घाइतेलाई समेत आज तिरस्कार गरिएको छ। हरेक वर्ष माघ १० देखि १६ गतेसम्म सहिदलाई सम्झने चलनलाई यसपटक पनि निरन्तरता दिई बुधवार सहिद दिवस मनाइएको छ।

जनताको अवस्थामा अझै परिवर्तन आउन सकेको छैन। जबसम्म जनताको अवस्थामा परिवर्तन हुन तब सम्म सहिदको सपना पुरा हुन। उनले सहिदको सपना पुरा गराउने दिशामा लाग्न सबैलाई आग्रह गरे। पत्रकार महासंघ पाल्पाका अध्यक्ष

कमलराज तिम्लेसाले पनि जनताको अवस्थामा परिवर्तन नहुँदा सम्म सच्चा सहिदको सम्मान हुन नसक्ने बताए। उनले हरेक वर्ष सहिदका नाममा औपचारिक कार्यक्रम गरेर उनीहरूको सम्मान नहुने भन्दै सहिद परिवार र आमनागरिकको जीवनमा परिवर्तन

अध्यक्ष तिम्लेसाले बताए। तिम्लेसाले भने जस्तै २०६२/०६३ को राजनीतिक परिवर्तनपछि बनेका हरेक सरकारले विभिन्न आन्दोलनका नाममा ज्यान गुमाएकाहरूलाई आफू अनुकूल सहिद घोषणा गर्दा सच्चा सहिद ओभरेलमा परेका छन्। सहिदहरूले जुन कारणले आफ्नो जीवन उत्सर्ग गरे त्यो अहिलेसम्म पूरा हुन सकेको छैन। देशमा प्रजातन्त्र ल्याउन सहिदले जीवन उत्सर्ग गरे, तर अहिले लोकतन्त्र हुँदै गणतन्त्र आइसक्यो, जनतामा निराशा बढेको छ, राजनीतिक दलले सहिद उपमालाई गलत व्याख्या गरेर पार्टी पिच्छै सहिद घोषणा गर्नुले उनीहरूको अपमान भएको हो। नेपालमा अक्सर चार सहिद गंगालाल, दशरथ चन्द, धर्मभक्त र शुक्रराज शास्त्रीको नाम लिइन्छ। लखन यापा मगर पहिलो सहिदका रूपमा चिनिन्छन्। तर उनीहरूको योगदानको कदर हुन नसक्दा सहिदको अवमूल्यन भएको छ। जसरी सहिद प्रति सच्चा सुमन हुनुपर्ने हो, सहिदले देखाएको बाटोमा जानुपर्ने हो त्यो हुन नसक्नु दुःखद हो।

पाल्पामा सहिद दिवस : टुँडिखेलको 'जेष्ठ नागरिक पार्क' सरसफाइ

पाल्पा, माघ १६/बुधवार पाल्पासहित देशभर विविध कार्यक्रम गरी सहिद दिवस मनाइएको छ। प्रजातन्त्र स्थापना एवं पुनःस्थापना तथा विभिन्न कालखण्डका स्वतन्त्रताका लागि जीवन आहुति दिने सहिदको सम्झनामा विविध कार्यक्रम गरी दिवस मनाइएको हो।

दिवसका अवसरमा पाल्पामा सहिदको तस्वीरमा माल्यार्पण सहित सरसफाइ गरिएको छ। तानसेन नगरपालिकाको आयोजनामा टुँडिखेल खेलमैदान परिसरस्थित 'जेष्ठ नागरिक पार्क' जिल्लाका राजनीतिक दल, जनप्रतिनिधि, पत्रकार, राष्ट्र सेवक कर्मचारी, सरसफाइकर्मीहरूको सहभागितामा सरसफाइ गरिएको हो। सहभागिहरूले हातमा फाई लिएर पार्कमा भएका प्लाष्टिक, पातपतिंगरहरू सरसफाइ गर्नुको साथै त्यहाँ भएका स्वरहरूमा पानी समेत राखेका थिए।

'मुकुटमा व्यवस्था परिवर्तन भयो तर जनताको अवस्थामा अझै परिवर्तन आउन सकेको छैन। जबसम्म जनताको अवस्थामा परिवर्तन हुन तबसम्म सहिदको सपना पुरा हुन।' उनले सहिदको सपना पुरा गराउने दिशामा लाग्न सबैलाई आग्रह गरे। सांसद रानाले सहिदहरूकै बलिदान र प्रेरणाबाट मुकुटमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको प्राप्ति भएको र यस प्रणालीमा सम्पूर्ण शक्तिको स्रोत सार्वभौम जनता भएको उल्लेख गरे। उनले यस प्रणालीलाई सबल र दिगो बनाउन जनताका प्रतिनिधिहरूले सोही भावनाका साथ काम गर्नुपर्नेमा जोड दिए। जिल्ला समन्वय समिति पाल्पाका प्रमुख टंकनाथ खनालले

राणा शासनको अन्त्यका लागि विभिन्न कालखण्डमा लोकतन्त्रका लागि संघर्ष गरेर बलिदान दिएका महापुरुष सहिदहरूले देशका लागि दिएको योगदान महत्त्वपूर्ण भएको बताए। उनले भने 'व्यवस्था परिवर्तन गर्न सहिदहरूले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेले अब जनताको अवस्थामा परिवर्तन गर्न राजनीतिक दलहरू लाग्न जरुरी छ।' तानसेन नगरपालिकाका नगर प्रमुख सन्तोषलाल श्रेष्ठले सहिदको योगदानको सम्मान गर्दै माघ १६ लाई सहिद दिवसको रूपमा मनाइएको बताए। प्रमुख जिल्ला अधिकारी तोष्यनाथ सुवेदीले विभिन्न आन्दोलनको जयमा अहिले संघीयतासहितको लोकतान्त्रिक प्रणालीमा

आइपुगेको उल्लेख गर्दै लोकतन्त्रका खातिर जीवन आहुति दिने सहिदको सपनालाई साकार पार्नु सबैको साझा दायित्व भएको बताए। पत्रकार महासंघ पाल्पाका अध्यक्ष कमलराज तिम्लेसाले पनि जनताको अवस्थामा परिवर्तन नहुँदा सम्म सच्चा सहिदको सम्मान नहुने भन्दै सहिद परिवार र आमनागरिकको जीवनमा परिवर्तन ल्याउन सक्नुपर्ने बताए। नगर प्रमुख सन्तोषलाल श्रेष्ठको अध्यक्षता, नगरपालिकाका सरसफाइ शाखा प्रमुख शंकर भण्डारीको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो।

कर्मचारी आवश्यकता

नवजनचेतना दैनिकका लागि निम्न कर्मचारीको आवश्यकता परेको हुनाले इच्छुक योग्य नेपाली नागरिकबाट रिज्यूमेहरूको दरखास्त आह्वान गरिन्छ।
१. पद : लेखापान, संख्या : एक जना
योग्यता : +२ उत्तीर्ण वा स्नातक अध्ययन गरेका
२. पद : कम्प्युटर अपरेटर
संख्या : एक जना
योग्यता : +२ उत्तीर्ण (फोटोसफ, पेजमेकर, इन्डिजाइन तथा कम्प्युटरमा दक्षता) विशेष प्राप्तिमा
३. पद : बजार प्रतिनिधि
संख्या : केही
योग्यता : +२ उत्तीर्ण
तलब : नियम अनुसार
आवेदन दिने अन्तिम मिति : २०८१/१०/२० गते सम्म।
आवेदनको आफ्नो बायोडाटा सहित कार्यालयमा सम्पर्क गर्नुहोस्।
(बाइक, स्कुटीको लाइसेन्स भएका तथा अनुभवीलाई प्राथमिकता)
कैलाशनगर मिडिया प्रा.लि.
(नवजनचेतना दैनिक)
भनावीटोल, तानसेन, पाल्पा
E-mail : njdnews@gmail.com

पा.वि.ह.द.नं. ०५१/०५२

पा.वि.प्र.का.नं. १९/०५१/०५२

सम्पादकीय

सोनाम ल्होसारको सन्देश

नेपाली समाजमा विभिन्न जातजाति र समुदायको आ-आफ्नै मौलिक चाडपर्वहरू रहेका छन् । नेपालको जनसंख्यामध्ये करिब ५.८ प्रतिशत रहेको तामाङ समुदायको ठूलो पर्वका रूपमा सोनाम ल्होसारलाई लिने गरिन्छ । हिउँदे महिना अर्थात् पुस, माघ र फागुन ल्होसार पर्वले रंगिने मास हुन् । मूलतः भूगोल, ज्योतिष, पात्रो तथा जाति-भाषा नामले समय, तिथिमिति र नाममा फरक-फरक पर्व गएकाले ल्होसार पर्व फरक-फरक मितिमा मनाइएको देखिन्छ । प्रत्येक ल्होसारको शाब्दिक अर्थ र उपादेयतामा खासै विभिन्नता भने पाइन्न । प्रारम्भमा जातीय पर्वका रूपमा मात्र सीमित रहेका ल्होसार (ल्होघार) पर्वहरू आज एकातिर राष्ट्रिय उत्सवका रूपमा विकसित भएको छ भने अर्कोतिर नेपालीले टेकेको विषयको कुनै पनि भू-भागमा विस्तार भइरहेको छ । यसबाट नेपालको संस्कृतिको परिचय र भाइचारा सम्बन्ध बढिरहेकोमा सन्देश रहन्छ । फरक-फरक समुदायहरूले चाडपर्वहरू फरक-फरक तरिकाले मनाए पनि त्यसले दिने सन्देश भने एउटै हुने गर्दछ ।

सबै चाडपर्वहरूले एकताको सन्देश नै प्रवाह गरेका हुन्छन् । आज तामाङ समुदायले मनाउने पर्व सोनाम ल्होसारलाई नयाँ वर्षका रूपमा मनाउने गरेको पाइन्छ । ल्होसारका १२ वटै वर्ष पशुपक्षीका नामबाट गणना गरिएकाले यसलाई प्रकृतिपूजकका रूपमा समेत लिने गरिन्छ । नयाँ वर्षका रूपमा तामाङ, शेर्पा, गुरुङ, मगर, थकालीलगायतका जातिले ल्होसार पर्व मनाउने गर्छन् । जाति नै पिच्छे फरक-फरक समयमा ल्होसार मनाउने चलन छ । जसले ल्होसार पर्वको महत्त्व भन्नु बढाएको छ । यस दिन राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री र नेताहरू तथा समाजका अगुवाहरूले समेत श्रुभकामना सन्देश प्रवाह गर्ने गर्दछन् । जसले गर्दा यो पर्वको महत्त्व भन्नु बढेर गएको छ । हाम्रो चाहना पनि चाडपर्वमा सबैको अपनत्व होस् भन्ने नै हो । चाडपर्वहरूले नेपालीमा एकताभाव बलियो बनाउन र सहिष्णु प्रदान गर्न सक्नुपर्दछ । जतिसुकै सानो वा अल्पसंख्यक समुदायकै पर्व भए पनि त्यसले दिने सन्देश एउटै हुन्छ । मुलुकलाई समृद्ध बनाउने अर्थतन्त्रले मात्रै होइन, जनताका चाडपर्व र संस्कृतिहरूले पनि हो । तसर्थ सांस्कृतिक समृद्धिका लागि सोनाम ल्होसारले दिने सन्देश महत्वपूर्ण रहन्छ ।

Opinion @ Social Network

आफ्नै सिक भएर पनि कहाँ जाने होर चिन्ता सम्म पुग्न पनि मनामी चाहियो रहेछ ।
रूप शर्माको फेसबुकबाट: <https://www.facebook.com/Krish.Sharma>

यो सत्यमा सामाजिक संजालमा फोटो गरिएका धारणाहरू राम्रै देखिन्छ । यसका लागि हाम्रो फेसबुक पेज <https://www.facebook.com/shitalpaula> मा लगेउन गर्न सक्नुहुनेछ ।

जनचेतना दैनिकको रूपमा तपाईंलाई आर्देश गरेको छ । यो प्रक्रिया अहं स्तरीय अलि पठनीय बनाउनेको लागि तपाईंहरूको अनुकूल सुझावहरूको हामीलाई अप्ठ्योता जस्तो छ । पाठकहरू तपाईंका सुझावहरू दिई हामीलाई सहयोग गर्नुहुन हामी अनुबोध गर्दछौं ।

जनचेतना दैनिक
 भगवतीटोल तानसेन, पाप्सा

प्रहरी कार्यालय	२४०२०१
दुधेश्वर ०३१-५६०२२२	सिमानाअस्पताल भैरहवा ०३१-५६०१९३
स.प्र.शम्भु दुधेश्वर ०३१-५६०१९३	मैदिङ्ग अस्पताल ५४२-५६०१९१, ५६०२०९
दुधेश्वर रामारण ०३१-५६१२३३	पाप्सा विमानस्थल सप्तरी ०३१-५६०३२३
भैरहवा ०३१-५६०१९३	पाप्सा अस्पताल पाप्सा ०३१-५६०१९४
अर्घाखाँची ०३१-५६०१९९	लुम्बिनी मैदिङ्ग कलेज प्रभास ०३१-५६१२०१
मुसौरी ०३१-५६०१९९	सिन्धुवा पराली ०३१-५६०१९८
पारसी ०३१-५६०१९९	भैरहवा आँखा अस्पताल ०३१-५६०१९५
तीर्थहवा ०३१-५६०१९९	आर्घाखाँची विमान अस्पताल ०३१-५६०१९६
पाप्सा ०३१-५६०१९९, ५६०१९९	तम्घास विमान अस्पताल ०३१-५६०१९८
दुधेश्वर रामारण ०३१-५६१२३३	तीर्थहवा अस्पताल ०३१-५६०१९५
अपराधकार्यकार्यलय	सिन्धुवा विमान अस्पताल ०३१-५६०१९५
लुम्बिनीसिटी अस्पताल ०३१-५६०१९५, ५६०१९५	दुधेश्वर विमान अस्पताल ०३१-५६०१९५
लुम्बिनी अस्पताल अस्पताल ०३१-५६०१९५, लुम्बिनी नर्सिङ ०३१-५६०१९५, ५६०१९५	

स्थानीय तहले विद्यालय शिक्षाको जिम्मेवारी वहन गर्लान् ?

रमेशप्रसाद लामिछाने

नेपालको संविधान-२०७२ को भाग-३ मा व्यवस्था भएको मौलिक हक र कर्तव्य अन्तर्गत धारा-३१ मा शिक्षा सम्बन्धी हक उल्लेख गरिएको छ । यस धाराको दफा-१ ले प्रत्येक नागरिकलाई आधारभूत शिक्षामा पहुँचको हक हुनेछ र दफा-२ ले प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क तथा माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क पाउने हक हुनेछ भनी उल्लेख गरिएको छ । त्यस्तै यसै संविधानको अनुसूची ८ मा उल्लेख भएको स्थानीय तहको अधिकार सूची नं. ७ मा आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा भनी किटानी गरिएको छ । सँघी अनुसूची ९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकार सूची नं. २ मा शिक्षा, खेलकुद र पत्रिका भनी उल्लेख गरिएको छ । शिक्षा अन्तर्गत शिक्षाक कर्मचारीको पारिश्रमिक व्यवस्थापन, शिक्षा कर्मचारी दरबन्दी मिलाउन, सरुवा, पाठ्यक्रम, परीक्षा, नतिजा, सामग्री व्यवस्था, पुस्तकालय, तालिम आदि शीर्षकहरूमध्ये तोकिएको सघने यो जिम्मा लिने, प्रदेशले गर्ने पर्ने र स्थानीय तहले यी काम शिक्षामा गर्ने भनी किटानी गरिएको भए हालको शैक्षिक संकट धेरै हदमा समाधान भइसकेको भन्न सकिन्छ । देशको मूल कानून संविधान निर्माणका समयमा शिक्षामा गम्भीरता पटकै नभएको कारणले अहिले समस्याहरू बढेका हुन् ।

संविधानले हाम्रा स्थानीय तहहरूलाई करिब स्वायत्त अर्थात् बेलागाम बनाएको देखिन्छ । सबै स्थानीय तहको अवस्था र हाम्रो समग्र भूगोलको आवश्यक विश्लेषण नभएको कारणले शिक्षा लगायतका अरु क्षेत्रमा समेत विवाद कायमै छ । घरघरमा साक्षरताको नारा सरकारलेमक रूपमा लिने गर्दछ । उपलब्ध साधन र श्रोतको सही आकलन पहिलो शर्त हो । जनशक्तिको परिचालन र व्यवस्थापन भनेर पछिल्लो मुद्दा बनेको सन्दर्भ सुन्ने नहुने विषय हो । स्थानीय तहहरूमध्ये ६ वटा महानगरको अवस्था प्रत्येक कोणबाट सबल र सक्षम भन्न सकिन्छ । त्यस्तै ११ वटै उपमहानगरहरू पनि धेरै हदमा क्षमतावान् र सबल छन् भन्दा अत्युक्ति नहोला । सबल र सक्षम सँगै कामका लागि नियत पनि जतिकै स्पष्ट र सफा हुनैपर्दछ । सँघी २७६ वटा नगरपालिकाहरू सबै सबल र क्षमतावान् हुनु भन्न सकिन्छ । अर्क ४६० वटा गाउँपालिकाहरूको अवस्था अर्कै छ । जसले ल्होसार पर्वको महत्त्व भन्नु बढाएको छ । यस दिन राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री र नेताहरू तथा समाजका अगुवाहरूले समेत श्रुभकामना सन्देश प्रवाह गर्ने गर्दछन् । जसले गर्दा यो पर्वको महत्त्व भन्नु बढेर गएको छ । हाम्रो चाहना पनि चाडपर्वमा सबैको अपनत्व होस् भन्ने नै हो । चाडपर्वहरूले नेपालीमा एकताभाव बलियो बनाउन र सहिष्णु प्रदान गर्न सक्नुपर्दछ । जतिसुकै सानो वा अल्पसंख्यक समुदायकै पर्व भए पनि त्यसले दिने सन्देश एउटै हुन्छ । मुलुकलाई समृद्ध बनाउने अर्थतन्त्रले मात्रै होइन, जनताका चाडपर्व र संस्कृतिहरूले पनि हो । तसर्थ सांस्कृतिक समृद्धिका लागि सोनाम ल्होसारले दिने सन्देश महत्वपूर्ण रहन्छ ।

स्थानीय जनप्रतिनिधिका रुचि र चाहना अनुसारका शिक्षक मिलाउने प्रयत्न गर्दा सीधा राजनीतिक हस्तक्षेप भएको देखिन्छ । विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरू प्रचलित कानून बमोजिम व्यवस्था गर्न नसक्नु, सरुवामा आफ्ना मान्छे रोक्नु, आर्थिक चलखेललाई प्राथमिकता दिनु, विद्यालयको आवश्यकता भन्दा पनि प्रतिनिधिकै रोजाइमा मात्र केन्द्रित देखिनु, आर्थिक सहयोग गर्दा कमिशन अर्थात् अतिरिक्त रकम आर्जनको रुचि राख्नु, विद्यालयमा शिक्षण सिकाइको स्तरान्वति तर्फभन्दा पनि व्यक्तिगत चाहनाका गैर शैक्षिक क्रियाकलापमा दबाव दिनु जस्ता क्रियाकलापबाट अधिकांश स्थानीय प्रतिनिधिहरू आलोच्य बनेका छन् । आफ्नो मान्छे छैन भनेर चाकडी नगर्ने स्वाभिमानी प्रधानाध्यापक भएका विद्यालयको खोजी खन्ने र समुदायमा समेत नकारात्मक अफवाह फैलाउने काम गर्ने जनप्रतिनिधिहरू पनि देखिएका छन् । विद्यालयको समग्र शैक्षणिक क्रियाकलापमा सहयोग पुग्ने अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने क्षमता र सीप भएका योग्य तथा सक्षम शैक्षिक जनशक्ति स्थानीय तहको अर्को जरूरी सवाल हो ।

विद्यालय मात्र हैन कसै गाउँपालिकाको नै नतिजा शून्य कसैको थिति छ । नगरहरूमा पनि कतिपय वडाहरू शून्य नतिजाले चिन्तित देखिए । शैक्षिक कोषबाट हेर्दा २०७२ सालको विध्वंसकारी भूकम्पसम्म अर्को शैक्षणिक अनुसन्धानको सबल बनेका छन् । केही भवन अझै निर्माण भैरहेका छन् । गाउँ-गाउँका नयाँ बनेका विद्यालय भवनहरूले विकसित मुलुकको भन्नेको दिएका छन् । फर्निचर तथा कक्षाकोठा स्तरीय देखिन्छन् । शौचालय, पिउनेपानी, खेल मैदान, कम्पाउण्ड आदिको अवस्था पछिल्ला वर्षहरूमा भन्दा बढेर गएको छ । शैक्षिक क्रियाकलापमा दबाव दिनु जस्ता क्रियाकलापबाट अधिकांश स्थानीय प्रतिनिधिहरू आलोच्य बनेका छन् । आफ्नो मान्छे छैन भनेर चाकडी नगर्ने स्वाभिमानी प्रधानाध्यापक भएका विद्यालयको खोजी खन्ने र समुदायमा समेत नकारात्मक अफवाह फैलाउने काम गर्ने जनप्रतिनिधिहरू पनि देखिएका छन् । नातामा वा राजनीतिक दलमा आफूनिक्न रहेकाहरू नियमित स्कूल जान नपर्ने, गए पनि कक्षा जान अच्युत हुन्छन् ।

विषयगत शिक्षकको अभाव, न्यून दरबन्दी, सरुवामा समस्या जस्ता कारण देखाएर स्थानीय तहहरू पानीमाथि ओभानो बन्ने कसरत देखाइ रहेका छन् । स्थानीय जनप्रतिनिधिका रुचि र चाहना अनुसारका शिक्षक मिलाउने प्रयत्न गर्दा सीधा राजनीतिक हस्तक्षेप भएको देखिन्छ । विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरू प्रचलित कानून बमोजिम व्यवस्था गर्न नसक्नु, सरुवामा आफ्ना मान्छे रोक्नु, आर्थिक चलखेललाई प्राथमिकता दिनु, विद्यालयको आवश्यकता भन्दा पनि प्रतिनिधिकै रोजाइमा मात्र केन्द्रित देखिनु, आर्थिक सहयोग गर्दा कमिशन अर्थात् अतिरिक्त रकम आर्जनको रुचि राख्नु, विद्यालयमा शिक्षण सिकाइको स्तरान्वति तर्फभन्दा पनि व्यक्तिगत चाहनाका गैर शैक्षिक क्रियाकलापमा दबाव दिनु जस्ता क्रियाकलापबाट अधिकांश स्थानीय प्रतिनिधिहरू आलोच्य बनेका छन् । आफ्नो मान्छे छैन भनेर चाकडी नगर्ने स्वाभिमानी प्रधानाध्यापक भएका विद्यालयको खोजी खन्ने र समुदायमा समेत नकारात्मक अफवाह फैलाउने काम गर्ने जनप्रतिनिधिहरू पनि देखिएका छन् । नातामा वा राजनीतिक दलमा आफूनिक्न रहेकाहरू नियमित स्कूल जान नपर्ने, गए पनि कक्षा जान अच्युत हुन्छन् ।

गर्ने, शिक्षण सिकाइको तयारी नभएका, आर्थिक नोभालाल चर्ने, नेताका प्रशंसा र चाकडीमा दैँडिडेरने, विद्यार्थी र अभिभावकका बीच अलोकप्रिय भएतापनि त्यस्ता शिक्षकहरू मात्र रोजेर खोजेर संरक्षण गरिएकोले नै नतिजा राखी नआएको भन्न सकिन्छ । शिक्षक आफू अनुकूल हुनुपर्ने स्थिति नै दुर्भाग्यपूर्ण भन्ने पर्दछ । स्थानीय तहका शिक्षा शाखाहरू अपेक्षित रूपमा सबल र सक्षम नहुनाले नै समस्या भएको देखिन्छ । आवश्यक जनशक्तिको अभाव पहिलो स्थिति हो । कतिपय पालिकाले शिक्षकहरू कायमा तानेर शैक्षिक प्रशासनका काममा लगाउने अवस्था राम्रो भन्न सकिन्छ । प्रदेश तथा संघमा शिक्षाका धेरै उपासचिव तथा सहसचिव तरका कर्मचारी नियमवारी विहीन भई हाजिर मात्र गरी जागिर खाइरहेको समाचार बाहिर आएको छ । यो स्थिति कर्मचारी नियमवारी विहीनको समस्या हो । कक्षा ८ को अर्थात् आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षाको अभिभावक कानूनले स्थानीय तहलाई दिएको छ । उक्त परीक्षा व्यवस्थित गर्न नसकेर स्थानीय तहका प्रश्नपत्र र नतिजाका हकत मिडियामा छाप्ट भएको धेरैलाई बलाह छ । अर्कोतर्फ, पाठ्यक्रमले निर्धारण गरेको कक्षा १-५ को स्थानीय पाठ्यक्रम अल्पत देखा सकिन्छ । कतिपय पालिकाले प्रयत्न गरेर पनि नियमित गर्न नसकेको र धेरैले बनाउने पहल नै नगरेको त सबैलाई बलाह छ । धेरै पालिकाले भने स्थानीय भाषाको नाममा अंग्रेजी विषय रोजेको र नगण्य भने मातृभाषाको पाठ्यपुस्तक नै तयार गरी प्रयोगमा ल्याएको समेत पाइएको छ ।

विद्यालयको समग्र शैक्षणिक क्रियाकलापमा सहयोग पुग्ने अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने क्षमता र सीप भएका योग्य तथा सक्षम शैक्षिक जनशक्ति स्थानीय तहको अर्को जरूरी सवाल हो । अन्त्यमा, विद्यालय शिक्षा ऐन ल्याउने तयारीमा रहेको बेला शिक्षा व्यवस्थापन सहि विद्यालयहरू संघ मातहत नै रहनुपर्ने भन्ने र संवैधानिक व्यवस्थालाई अक्षरशः पालना हुनुपर्ने भन्नेहरू बीच दोस्रो चर्किरहेको हालको अवस्थामा विद्यालय शिक्षाको समग्र भार स्थानीय तहले वहन गर्न सक्दामा आर्थि उल्लेख भएको स्थितिका आधारमा शंका देखिनु अन्यथा होइन । रूचाशतमा पूर्ण प्राथमिक तहदेखि कक्षा ५ सम्मको शैक्षिक जिम्मेवारी स्थानीय तहमा सुपारिएर कक्षा ६ सम्मको जिम्मेवारी स्थानीय तहमा सुपारिएर कक्षा ९ र १० लाई प्रदेशअन्तर्गत अनि कक्षा ११ र १२ लाई संघ मातहतकै बनाइनु वैधानिक हुन सक्छ । यस्तो अग्र्यात शर्तात्मक र आधुनिक बनाउन सकिन्छ । समग्रमै पनि विषय क्षेत्र किटानी गरी तीतै तहमा जिम्मेवारी तोक्न पनि त सकिन्छ । आउदै गरेको विद्यालय शिक्षा ऐनले यो विषयलाई वस्तुगत धरातलको गिराइसम्म पुगेर प्रत्यक्ष सम्बन्धित सरकारीवर्गको सम्बोधन हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

-नवनाथ नन्दी

जनचेतना दैनिक

विद्युत : लामजोशिलाको परिचय हुँदा कम्सलै बीचमा छुट्टैसम्म सम्झना रहेको छ ।
कवि : परीक्षामा सफलता मिलेछ । सरकारी संस्थाबाट लाभ प्राप्त भयो ।
विद्युत : लामजोशिलाको परिचय हुँदा कम्सलै बीचमा छुट्टैसम्म सम्झना रहेको छ ।
कवि : परीक्षामा सफलता मिलेछ । सरकारी संस्थाबाट लाभ प्राप्त भयो ।

विद्युत : लामजोशिलाको परिचय हुँदा कम्सलै बीचमा छुट्टैसम्म सम्झना रहेको छ ।
कवि : परीक्षामा सफलता मिलेछ । सरकारी संस्थाबाट लाभ प्राप्त भयो ।
विद्युत : लामजोशिलाको परिचय हुँदा कम्सलै बीचमा छुट्टैसम्म सम्झना रहेको छ ।
कवि : परीक्षामा सफलता मिलेछ । सरकारी संस्थाबाट लाभ प्राप्त भयो ।

'गैर कम्युनिष्टको सरकार बनाउनु नै ओलीको गल्ती'

पाल्पा, माघ १६/नेकपा माओवादी केन्द्रका उपमहासचिव तथा पूर्वमन्त्री वर्षमान पुनले नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले कम्युनिष्ट सरकार छोडेर गैर कम्युनिष्टको सरकार बनाउनु ठूलो गल्ती गरेको बताएका छन् । नेकपा माओवादी केन्द्र रिब्दीकोट गाउँ समिति पाल्पाको तेस्रो अधिवेशनलाई बुधबार सम्बोधन गर्दै नेता पुनले यस्तो बताएका हुन् ।

उनले ओली कम्युनिष्ट नभएको बताए । नेता पुनले भने 'ओली कम्युनिष्ट एकता गनं चाहनुहुन्न, ओली नै कम्युनिष्ट एकतालाई नै कमजोर बनाउने बाटोमा हिँडिरहेका छन् ।' उप सचिव पुनले ओलीले स्वर्ग र नर्कको कुरा गरेर छत्रकाएर काँचिसँग गएको आरोप लगाए । उनले काँचिस र एमालेको गठबन्धन गलत बाटोमा फिडिकेले यो कुहिएर कर्न समेत बताए । नेकपा माओवादी

केन्द्र २०८४ सम्म सरकारमा नजाने नेता पुनको भनाई छ । कार्यक्रममा नेकपा माओवादी केन्द्रका केन्द्रीय सदस्य अनिल किशोर घिमिरे, नेकपा माओवादी केन्द्रका निर्वाचन आयोगका केन्द्रीय सदस्य चक्रव्यु थापा, रिब्दीकोट गाउँपालिकाका अध्यक्ष नारायणबहादुर कार्की लगायतले माओवादी अध्यक्ष प्रचण्ड नेतृत्वको सरकारले जनपक्षी काम गरेकोले अहिले जनलहर देखिएको

बताए । कार्यक्रममा अन्य पार्टीबाट त्याग गरी माओवादी पार्टीमा प्रवेश गर्नेलाई प्रमुख अतिथि पुनले माला लगाएर स्वागत गरेका थिए । माओवादी केन्द्रका रिब्दीकोट गाउँ समितिका अध्यक्ष हरिबहादुर कुँवरको अध्यक्षता,गाउँ समिति इन्चार्ज नेपबहादुर ओली नवीनको स्वागत, सचिव नारायण साटाटांनेको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

सोनाम ल्होसार मनाउँदै, आज सार्वजनिक बिदा

पाल्पा, माघ १६/तामाङ समुदायले माघ शुक्ल प्रतिपदाका दिन मनाउने सोनाम ल्होसार अर्थात् नयाँ वर्ष पर्व आज (विहवार) विविध कार्यक्रम आयोजना गरी मनाइँदैछ । आजदेखि मुसा वर्ष पूरा गरी गाई वर्ष प्रवेश हुन्छ ।

एसियाका अन्य कतिपय समुदायका क्यालेण्डरले जस्तै यो समुदायको क्यालेण्डरले पनि हरेक नयाँ वर्षलाई एउटा जीव जनावरको नाम दिने गरेको छ । मुसा, गाई, बाघ, सरागो, डालान (मेघ), सर्प, घोडा, भेडा, बाँदर, चरा, कुकुर र सुँगुर गरी १२ किसिमका वर्ष हुन्छन् । तामाङ, गुरुङ, शेर्पा लगायत थापामा ल्नेनेको वर्ष र सार भनेको फेरिनु हो । ल्होसारका १२ वटै वर्ष पशुपक्षीको नामबाट गणना गरिएकोले प्रकृतिपूजक रहेको मानिन्छ । मञ्जुश्रीले पञ्चशीर्ष

डाँडामा बसेर ८४ हजार ग्रन्थको धर्मदेशना गरेको ऐतिहासिक दिनबाट मञ्जुश्री संवत् सुरु भएको मान्दै ल्होसार मनाउन थालिएको जनविश्वास छ । नेपालका विभिन्न समुदायले फरक-फरक क्यालेण्डर मान्दै आएका छन् । सोनाम तथा क्याले ल्होसार, तमु ल्होसार लगायत ल्होसार पनि विभिन्न विधिमा मनाउने गरिन्छ । यस वर्ष विहीबार मनाइने पर्वका अवसरमा सरकारले देशभर सार्वजनिक बिदा दिएको छ । सोनाम ल्होसार पर्व तामाङ समुदायको

नयाँ वर्षको रूपमा प्रत्येक वर्ष माघ शुक्ल प्रतिपदाको दिन मनाइन्छ । यस पर्वमा तामाङ समुदायले कुल पूजा, प्रकृति पूजा र बुद्धका सन्देशको स्मरण गर्नुका साथै आफन्तजन भेला भई मनोरञ्जन गर्दै आपसमा खुसी आदानप्रदान गर्ने गर्दछन् । मुलुकका विभिन्न स्थानमा बसोबास गर्ने तामाङसहित ट्योल्लो, थकाली, बिरेल, नेत्याङ्वा, भोटे, दुरा, लेप्चाआदि जातिहरूले आआफ्नै शैली र परम्पराअनुसार यो पर्व मनाउँदै आएको पाइन्छ ।

'एचपिभी खोप अभियान सफल बनाउन सबै लागौं'

हावा संवापघाता- गुल्मी, माघ १६/जिल्ला समन्वय समिति गुल्मीका प्रमुख श्रेण खत्रीले पाठेघरको मुखको खोप अभियान सफल बनाउन सबैलाई आग्रह गरेका छन् । स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मीले आयोजना गरेको खोप समन्वय समितिका पदाधिकारी र सञ्चारकर्मीबीचको अन्तरक्रिया कार्यक्रममा बोल्दै उनले सरकारले सञ्चालन गर्न लागेको पाठेघरको मुखको क्यान्सर बनाउने ह्युमन प्यापिलोमा (एचपिभी) भाइरस विरुद्धका खोप अभियानमा सफल बनाउन सबैमा आग्रह गरेका हुन् ।

प्रमुख खत्रीले जिल्लामा यो अभियानलाई सफल बनाउन सबैको सहभागिता जरुरत रहेको बताए । जिल्ला खोप समन्वय समितिका संयोजक समेत रहेका उनले सरकारले यहि माघ २२ गतेदेखि फागुन ६ गतेसम्म सञ्चालन गर्न लागेको पाठेघरको मुखको क्यान्सर बनाउने ह्युमन प्यापिलोमा (एचपिभी) भाइरस विरुद्धको खोप अभियानमा लक्षित समूह कसैलाई पनि

छुटाउन नहुने उल्लेख गरे । सरकारले यो अभियानमा कक्षा ६ देखि १० सम्मका छात्रा र विद्यालय बाहिर रहेका १० देखि १४ वर्षसम्मका किशोरीलाई खोप लगाउने भएको छ । लक्षित समूहमा खोप अभियान पुऱ्याउनका लागि आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गरी खोप अभियान सफल बनाउन सबै पक्ष लानुपर्नेमा प्रमुख खत्रीले जोड दिए । खोप अभियानका लागि विद्यालयमा खोप केन्द्र तोकिएको छ । खोप लगाउनका लागि यहाँ स्थानीय तहका स्वास्थ्यकर्मीलाई अभिमुखीकरण गरिएको छ । खोप अभियानलाई सफल बनाउन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका स्वास्थ्य

शिक्षा क्षेत्र, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका सबैको सहभागिता हुनुपर्ने बताइएको छ । दुई नगरपालिका र दश गाउँपालिका गरी यस जिल्लाका १२ स्थानीय तहका विद्यालयमा अध्ययनरत ११ हजार ४४ छात्रा र विद्यालय बाहिर रहेका १० देखि १४ वर्षसम्मका २४४ जना किशोरीलाई एचपिभी खोप लगाइने स्वास्थ्य कार्यालय गुल्मीका जनस्वास्थ्य अधिकृत पशुपति आचार्यले जानकारी दिए । उनका अनुसर खोप लगाउनका लागि जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयले १८६ जना स्वास्थ्यकर्मी र ३५२ जना स्वास्थ्य स्वयंसेवक परिचालन गरिने छ ।

खेलकूद समाचार

एपीएफले जित्यो एफ्फा महिला लिगको उपाधि

काठमाडौं, माघ १६/नेपाल पुलिस क्लबलाई हराउँदै सशस्त्र प्रहरी बलको एपीएफ क्लबले एफ्फा महिला लिग फुटबलको उपाधि जितेको छ । त्रिपुरेश्वरको दशरथ रङ्गशालामा बुधबार भएको फाइनलमा एपीएफले पुलिसलाई ४-० गोलले हरायो ।

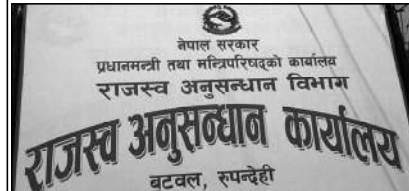
एपीएफको जीतमा सविता राना मगरले २ तथा सरु लिम्बु र अनु लामाले १/१ गोल गरे । एपीएफले उपाधिसँगै १० लाख र उपविजेता बनेको पुलिसले ५ लाख रूपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गरेको छ । एपीएफले अपराजित रहँदै उपाधि जितेको हो । महिला लिगमा शुरुमा १० वटा टोलीले प्रतिस्पर्धा गरेका थिए ।

सिङ्गल राउन्डपछि शीर्ष ५ टोली सुपर लिगमा प्रवेश गरेका थिए । एपीएफ शीर्ष स्थानमा रहँदा आर्मी दोस्रो, पुलिस तेस्रो र बागमती युव क्लब चौथो भएको थियो । पाँचौं भएको स्याङ्जाको बलिङ नगरपालिका सुपर लिगबाट बाहिरिएपछि शीर्ष ४ टोली प्लेअफ पुगेका थिए । एपीएफ पहिलो क्वालिफायरमा त्रिभुवन आर्मी क्लबलाई २-१ ले हराउँदै र पुलिसले दोस्रो क्वालिफायरमा त्रिभुवन आर्मी क्लबलाई पेनाल्टी सुटआउटमा २-१ ले हराउँदै फाइनलमा पुगेको हो ।

महिला लिगमा शुरुमा १० टोलीले प्रतिस्पर्धा गरेका थिए । सिङ्गल राउन्डपछि शीर्ष पाँच टोली सुपर लिगमा प्रवेश गरेका थिए ।

अर्थ / कर्पोरेट समाचार

राजस्व चुहावट कसुरमा मुद्दा दायर

त्रिभुवनी, माघ १६/राजस्व अनुसन्धान विभागले राजस्व अनुसन्धान कार्यालय बुटवलमार्फत बुटवल उपमहानगरपालिका-५ ने पालगञ्जरोडस्थित अलिम इन्टरप्राइजेजका सञ्चालक अलिम मियाविरुद्ध राजस्व चुहावट कसुरमा मुद्दा दायर गरेको छ । विभागले अलिम इन्टरप्राइजेजका सञ्चालक मियाविले बिनास्रोतका भन्सार चोरीपैठारी गरिएका मालवस्तुको कारोबार गरी भन्सार महसुल, मूल्य अभिवृद्धि कर विलजिजक जारी नगरीकै नै मूल्य अभिवृद्धि कर तथा आयकर छलेर राजस्व चुहावट गरेकोले उच्च अदालत तुलसीपुर बुटवलमा मुद्दा दायर गरेको हो ।

प्रतिवादीले राजस्व चुहावट (अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) ऐन (संशोधनसहित) २०५२ को दफा ३ द्वारा निर्धेयित कार्य गरेका विषयमा अनुसन्धान गर्दा सोही ऐनको दफा ४ को कसुर गरेको पुष्टि हुन आएकोले प्रतिवादी मियावबाट सोही ऐनको दफा २ (ख, १) बमोजिम विगो तीन करोड ४३ लाख ३९ हजार चार सय ३३ विगो र सोही ऐनको दफा २३ को उपदफा (१) बमोजिम विगोको शतप्रतिशत जरिवाना मागदाबी गरिएको छ । साथै सोही ऐनको दफा २३ को उपदफा (१) (ब) बमोजिम

निज प्रतिवादीलाई हदैसम्मको कैद सजाय मागदाबी अदालतमा दायर अभियोग पत्रमा गरिएको राजस्व अनुसन्धान कार्यालय बुटवलले जारी गरेको विज्ञापितमा जनाइएको छ । राजस्व अनुसन्धान विभागका अनुसार प्रतिवादी मियावले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा भन्सार चोरी पैठारी गरी मालवस्तु कारोबार गर्ने गरेको सूचनाका आधारमा निजको व्यावसायिक फर्ममा राजस्व अनुसन्धान कार्यालय बुटवलको टोलीले २०७९ असार २४ र २५ गते खानतलासी गर्दा मौज्जात घटीबढी देखिएको र निजको बैंक स्टेटमेन्टमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा फर्ममा देखाइएको कारोबारभन्दा बढी देखिएको आधारमा निजले राजस्व छुली गरेको प्रमाणित भएको बताइएकोले राजस्व अनुसन्धान कार्यालय बुटवलले जनाएको छ । प्रतिवादी मियावको राजस्व कार्यालय बुटवलले अनुसन्धानका क्रममा कारोबारका सम्बन्धमा आवश्यक सोधपूछका लागि पटकपटक सम्पर्क गर्दा पनि उपस्थित नभई फरार रहेको र इलाका प्रहरी कार्यालय बुटवलले खोजतलास गर्दा समेत फेला नपरेकाले मुद्दामा अदालतबाट म्याद जारी भई पक्राउ गर्न माग गरिएको छ ।

वर्गिकृत डिस्को
 २ X ५ साइजमा मात्र
वर्गिकृत डिस्कोलेमा विज्ञापन दिनुहोस्
 व्यवसाय बढाउनुहोस् ।
 सम्पर्क: ०७५-५२०६०१

SARA TRAVELS
 तानसेन-पोखरा
 A/C सुविधायुक्त वातावरण मैत्री EV
 मोबाइल: ९८४७०८३७७७
 तानसेन देखि विहाङ बजे ७:०० | दिउजी बजे २:००
 पोखरा देखि विहाङ बजे ७:०० | दिउजी बजे २:००
 YOU CAN GET 5% DISCOUNT ON PRE-BOOKING AND ONLINE PAYMENT

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shitalpati.com लिक्क गर्नुहोस् ।

जपजनेतना दैनिकको आधिकारीक वेबसाइट
शितलपाटी .कम
www.shitalpati.com
 डिजिटल पत्रिका